

NABIĆ (20) *vb pf i być może impf*

pf (19), *może impf* (1) *Mącz* 236a.

a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie); impers a pochylone.

inf nabić (3). ◇ *fut* 2 *sg* nabijesz (1). ◇ 3 *sg* nabije (2). ◇ 3 *pl* nabiją (2). ◇ *praet* 1 *sg* m nabiłem (1). ◇ 3 *sg* m nabił (1). ◇ 3 *pl* *subst* nabiły (1). ◇ *imp* 2 *sg* nabij (4). ◇ *con* 3 *pl* *m pers* by nabili (1). ◇ *impers praet* nãbito (1). ◇ *part praet act* nabiwszy (3).

Sł stp notuje, Cn s.v. nabijam komu uszy; nabudować; ubijam, Linde XVI w. (w tym: Mącz 236a błędnie: nabijać) – XVIII w.

1. *Zabić wiele ludzi lub zwierząt (z subiektywnym podkreśleniem wielości) [wiele kogo (2), czego (pl a. coll) a. wiele czego (żywotne) (4)] (6) : zali thák wiele Owiec y Wołow nábijesz/ coby im mogło doftárzyć ku pokármu? Leop Num 11/22; RejZwierz 103v; BielKron 40; ázafz máła rofkořz [...] z rozmáitým lie źwirzem nágonić/ á iefli lie pořzczęści/ Więc go nabić RejZwierc 111; KochJez Bv.*

nabić czym (1): czeluścią osłową nabiłem tyfiąc mężow. BudBib Iudic 15/16.

2. *Wbić wiele przedmiotów zaostrzonych (z subiektywnym podkreśleniem wielości); configere Cn [czego (pl) w co] (3) : Drudzy piřzã iř go w řkrzynię włożyli nábivřzy w nię gwoździ řeláźnych BielKron 120v, 341v; w wał nábiją palow ořtrych/ w ktore zãwłoczã łãncuchy BielSpr 54.*

3. *Wtłoczyć do środka wiele czegoś, napęlić po brzegi (9) :*

nabić co (1): Kmieć gdy z żytem do młyná nábivřzy kłodę iedźie GostGosp 32.

nabić czemu pod co (1): nãwierciãwřzy konopného řiemieniã z biãłkiem á z háłunem/ nábivř mu [koniowi] pod podkowę SienLek 178v.

W przeni (4) :

Zwoty: »[czego (pl)] sobie do głowy nabić« = przyswoić sobie coś złego (1): wřdy z onemi řprořnemi chłopięthy řzkolnemi pořpołu rość nie będzie/ y ich obycźãiow řobye do młodey głowy nie nábije. RejZwierc 7v.

»mieszek nabić« [w tym: komu (2) — „sobie” (1)] = wzbogacić się lub doprowadzić do wzbogacenia; providere sibi Mącz (3): Kiedy by [doktorowie] meřfek nabili Choć by go [chorego] teř vmorzyli. RejKup h6v; tobie brãcie miły/ Y w nocy řtępy tłukã/ boć mieřzek nabiły. RejZwierz 101v; Mącz 495b.

a. *O sporządzaniu pocisków [po czym (substancją) czym (narzędziem)] (1) : nákręć trãbek pápirowych w formie ná to vczynionej/ zãwięzuy ná końcu kãždã/ [...] nábivř iã teřo řtypułkiem w formie prochem nie řtãnowioným miãłkim BielSpr 74.*

b. *Załadować broń palną [co] (2) :*

Zwrot: »nabić działo« (2): Nábivř działo/ pátrř miãry/ řtrzelay iefli vmieřz. BielSat Nv [idem] BielSjem 37.

4. *Zadać ból uderzając [komu, czemu] (2) : Boves iniquitate operis maxime multatur, Nátlukãyã/ Nábivř wołóm gdy źlie robiã. Mącz 236a.*

Zwrot: »w gębę nabić« (1): Bo mu oczy zãłãwřzj wnet w gębę nábivře. PaprPan S3.

Synonimy: 2. nadzieã, napęlić; 3. narzepić; 4. natłuc.

Formacje współrdzenne cf BIĆ.

Cf **NABICIE, NABITY**

KW